

Priloga 6: Zdravstvena stanja in drugi pogoji za upravičenost do medicinskih pripomočkov iz skupine 6. medicinski pripomočki za dihanje

MEDICINSKI PRIPOMOČKI		ZDRAVSTVENA STANJA IN DRUGI POGOJI
Podskupine		
I. Medicinski pripomočki za vzdrževanje pozitivnega tlaka		
APARAT ZA VZDRŽEVANJE STALNEGA PRITISKA V DIHALNIH POTEH (CPAP)		Zavarovana oseba, ki ima: – OSAS¹, diferenciran glede na ICSD-3² kriterije, – CSAS³ zaradi Cheyne-Stokesovega dihanja, definiran z ICSD-3 kriterijem, kot terapija prvega izbora, – drugi kronični CSAS, definirani z ICSD-3 kriterijem, kot terapija prvega izbora ali – OHS⁴, definiran z ICSD-3 kriterijem, če s CPAP odpravimo apneje/hipopneje, dosežemo stabilno saturacijo s kisikom v krvi $\geq 90\%$ ter dosežemo normalizacijo jutranjega pCO₂.
APARAT ZA PODPORO DIHANJU S POZITIVNIM TLAKOM OB VDIHU IN IZDIHU (BIPAP)		Zavarovana oseba z OSAS³, ki je nezadovoljivo zdravljena s CPAP-om s potrebo po zelo visokih pritiskih (> 15 cm H₂O) ali pri intoleranci CPAP-a. Pri zavarovani osebi: – z OHS⁶, definiranim z ICSD-3⁴, ki je nezadovoljivo zdravljen z visokim CPAP (> 15 cm H₂O), to je z vztrajajočo hipoksemijo s saturacijo s kisikom v krvi $< 90\%$ ali perzistentnimi apnejami/hipopnejami ali vztrajno hiperkapnijo v budnosti, – z nočno hipoventilacijo, dokazano s kapnografijo (alternativno s PAAK iz arterijske linije), če je porast pCO₂ preko 7,3 kPa za ≥ 10 min, ali če pCO₂ poraste za $\geq 1,33$ kPa med spanjem glede na stanje v budnosti in preseže 6,7 kPa za ≥ 10 min, – z drugimi sindromi hipoventilacije, definiranimi z ICSD-3 (KOPB, kifoskolioza, živčno-mišične bolezni, hipoventilacija zaradi zdravil/substanc in podobnih stanj), kjer ni potrebe po > 16 h/dan ventilatorni podpori in življenje bolnika ni odvisno od ventilatorja ali – s kroničnim CSAS⁵, ki vztraja kljub ročni CPAP titraciji in optimizaciji terapije osnovne bolezni, dokazanim s polisomnografijo.
APARAT ZA PODPORO DIHANJU S POZITIVNIM TLAKOM OB VDIHU IN IZDIHU (BIPAP) – ZELO ZAHTEVEN		Zavarovana oseba s: – CSAS⁵, ki vztraja kljub ročni titraciji s CPAP ali z BIPAP – zahtevnim in optimizaciji terapije osnovne bolezni, dokazanim s polisomnografijo ali – CSAS, ki se pojavijo zaradi CPAP ali BIPAP terapije in vztrajajo še tri mesece po uvedbi CPAP ali BIPAP.

VENTILATOR – APARAT ZA UMETNO PREDIHAVANJE PLJUČ	Zavarovana oseba s stabilno kronično respiracijsko insuficienco v okviru kronične obstruktivne pljučne bolezni (KOPB) ali živčno-mišične bolezni z oslabelostjo dihalnih mišic, stara vsaj 18 let, ki ji je zagotovljena trajna nega na domu s potrebo po celodnevni asistiran ventilaciji. Zavarovana oseba s kronično dihalno odpovedjo, mlajša od 18 let, ki ji je zagotovljena trajna nega na domu s potrebo po asistiran ventilaciji.
DIHALNI BALON	Zavarovana oseba, ki se na domu zdravi zaradi kronične dihalne odpovedi, ima trajno traheostomo, je trajno odvisna od mehanične ventilacije pljuč in je oseba, ki zanjo skrbi, usposobljena za uporabo dihalnega balona ter če: – bi morebitna okvara aparata za mehanično predihavanje pljuč zahtevala takojšnje izvajanje temeljnih postopkov oživljanja ali – je dihalni balon potreben za nego traheostome in toaleta spodnjih dihalnih poti. Zavarovana oseba, mlajša od pet let, z boleznijo pljuč in traheostomo, če je oseba, ki zanjo skrbi na domu, usposobljena za uporabo dihalnega balona.
II. Medicinski pripomočki za čiščenje dihalnih poti	
ELEKTRIČNI MASATOR PLJUČ	Zavarovana oseba, ki se zdravi zaradi kronične gnojne pljučne bolezni v okviru cistične fibroze.
ASPIRATOR	Nezmožnost izkašljevanja pri zavarovani osebi, ki ji je zagotovljena trajna nega na domu.
PRENOSNI ASPIRATOR	Otrok, ki ima trajno traheostomo, nosi endotrahealno kanilo in potrebuje večje število aspiracij dnevno. Zavarovana oseba, ki potrebuje več kot tri aspiracije dnevno, je vezana na invalidski voziček in ji prenosni aspirator zagotavlja samostojno gibanje.
ASPIRACIJSKI KATETER	Uporaba aspiratorja pri negi na domu.
MEDICINSKI PRIPOMOČEK ZA IZKAŠLJEVANJE Z OSCILIRAJOČO PEEP VALVULO	Zavarovana oseba, mlajša od 18 let, ali zavarovana oseba, stara vsaj 18 let, ki je zbolela pred 18. letom starosti in se zdravi tudi v odrasli dobi, pri: – kronični gnojni pljučni bolezni, – bronhiektazijah, – primarni ciliarni diskineziji ali – traheomalaciji ali bronhomalaciji. Zavarovana oseba s kronično pljučno boleznijo, s kroničnim produktivnim kašljem, ki traja več kot 6 tednov, in oteženim izkašljevanjem.
MEDICINSKI PRIPOMOČEK ZA VZDRŽEVANJE POZITIVNEGA TLAKA MED IZDIHOM (PEEP VALVULA) Z MASKO	Zavarovana oseba, ki zaradi svoje starosti (otrok) ali spremljajočih prizadetosti ne more učinkovito uporabljati medicinskega pripomočka za izkašljevanje z oscilirajočo PEEP valvulo in se zdravi zaradi: – kronične gnojne pljučne bolezni, – bronhiektazij, – akutne ali kronične atelektaze pljuč ali – traheomalacije ali bronhomalacije.

MEDICINSKI PRIPOMOČEK ZA VZDRŽEVANJE POZITIVNEGA TLAKA MED IZDIHOM (PEEP VALVULA) Z USTNIKOM IZKAŠLJEVALNIK	Zavarovana oseba s kolapsom intratorakalnih dihalnih poti ali trajno nepredihanostjo dela pljuč.
	Zavarovana oseba ima pravico do izkašljevalnika, če zaradi poškodbe ali okvare živčevja, živčno-mišične bolezn ali pljučne bolezni ne izkašljuje učinkovito, ima pa produktiven kašelj in uporaba drugih medicinskih pripomočkov za izkašljevanje ni učinkovita, pri čemer meritev maksimalnega pretoka zraka pri kašljanju znaša manj kot 270 l/min (PEFR-peak expiratory flow rate) ali ima simptome in znake neučinkovitega kašlja in so ji zagotovljeni pogoji za redno čiščenje spodnjih dihalnih poti na domu z izkašljevalnikom.
	Zavarovana oseba, mlajša od 18 let, ima pravico do izkašljevalnika, če je klinično dokazano, da je kašelj neučinkovit zaradi živčno-mišične bolezni ali zaradi drugih bolezni.
OBRABNA MASKA ZA IZKAŠLJEVALNIK	Zavarovana oseba, ki redno izvaja čiščenje spodnjih dihal z izkašljevalnikom, ima pravico do obrazne maske za izkašljevalnik.
USTNIK ZA IZKAŠLJEVALNIK	Zavarovana oseba, ki redno izvaja čiščenje spodnjih dihal z izkašljevalnikom, ima pravico do ustnika za izkašljevalnik.
NASTAVEK ZA KANILO ZA IZKAŠLJEVALNIK	Zavarovana oseba, ki redno izvaja čiščenje spodnjih dihal z izkašljevalnikom preko endotrahealne kanile, ima pravico do nastavka za kanilo za izkašljevalnik.
FILTER ZA IZKAŠLJEVALNIK	Zavarovana oseba, ki redno izvaja čiščenje spodnjih dihal z izkašljevalnikom, ima pravico do filtra za izkašljevalnik.
CEV ZA IZKAŠLJEVALNIK	Zavarovana oseba, ki redno izvaja čiščenje spodnjih dihal z izkašljevalnikom, ima pravico do cevi za izkašljevalnik.
III. Medicinski pripomočki za zdravljenje in spremljanje	
PULZNI OKSIMETER Z ALARMOM	Zavarovana oseba, mlajša od 18 let, ki se zdravi s kisikom na domu zaradi kronične dihalne odpovedi v okviru napredovane oblike cistične fibroze, intersticijske pljučne bolezni s hipoksemijo, pljučne arterijske hipertenzije, bronhopulmonalne displazije, obliterantnega bronholitisa ali zavarovana oseba, stara vsaj 18 let, pri kateri se zdravljenje navedenega stanja neprekinjeno nadaljuje iz obdobja pred 18. letom starosti.
	Zavarovana oseba pri zdravljenju z ventilatorjem – aparatom za umetno predihavanje pljuč na domu.
SENZORJI ZA PULZNI OKSIMETER ZA VEČKRATNO UPORABO	Zavarovana oseba z zdravstvenim stanjem in ob drugih pogojih, ki določajo pravico do pulznega oksimetra.
SENZORJI ZA PULZNI OKSIMETER ZA LEPLJENJE NA KOŽO DO TRETJEGA LETA STAROSTI	Zavarovana oseba, mlajša od treh let, s pravico do pulznega oksimetra.
ELEKTRIČNI RAZPRŠILEC ZRAKA – INHALATOR	KOPB s FEV manj kot 50 % referenčne vrednosti. Mukoviscidoza. Laringektomirana oseba. Trajna traheostoma.
INHALATOR S FUNKCIJO UPORA PRI IZDIHU Z MASKO	Otroci s cistično fibrozo pljuč.
INHALATOR S FUNKCIJO UPORA PRI IZDIHU Z USTNIKOM	Cistična fibroza pljuč.

MERILEC PRETOKA ZRAKA	Bronhialna astma s stalnimi dihalnimi težavami.
NASTAVEK Z MASKO ZA DAJANJE ZDRAVILA	Bronhialna astma ali mukoviscidoza pri otrocih, starih do 15 let in nezmožnosti uporabe ustnika na razpršilu.
PODALJŠEK ZA USTNIK ZA DAJANJE ZDRAVILA	Bronhialna astma ali mukoviscidoza pri otrocih, starih do 15 let in nezmožnosti uporabe ustnika na razpršilu.
IV. Medicinski pripomočki za dovajanje kisika	
KONCENTRATOR KISIKA	Zavarovana oseba z dolgotrajno respiratorno boleznijo s tako stalno hipoksemijo, ki ima v stabilni fazi bolezn pO₂ v arterijski krvi pod 7,3 kPa ali pod 7,8 kPa, pri čemer je pri slednji vrednosti: – prisotna pljučna hipertenzija ali – hematokrit ≥ 56 %. Zavarovana oseba pri napredovanem pljučnem raku in kronični respiracijski insuficienci zaradi spremljajoče kronične obstruktivne pljučne bolezni (KOPB). Zavarovana oseba, mlajša od 15 let, z dolgotrajno respiratorno boleznijo s stalno hipoksemijo. Zavarovana oseba z dolgotrajno respiratorno boleznijo s tako stalno hipoksemijo, ki ima v stabilni fazi bolezn pO₂ v arterijski krvi pod 7,3 kPa ali pod 7,8 kPa, pri čemer je pri slednji vrednosti: – prisotna pljučna hipertenzija ali – hematokrit ≥ 56 %. Zavarovana oseba pri napredovanem pljučnem raku in kronični respiracijski insuficienci zaradi spremljajoče kronične obstruktivne pljučne bolezni (KOPB). Zavarovana oseba, mlajša od 15 let, z dolgotrajno respiratorno boleznijo s stalno hipoksemijo.
NAJEM IN POLNJENJE KISIKOVE JEKLENKE	
SISTEM ZA DOVAJANJE TEKOČEGA KISIKA DO 5 l/min	Zavarovana oseba z dolgotrajno respiratorno boleznijo s tako stalno hipoksemijo, ki ima v stabilni fazi bolezn pO₂ v arterijski krvi pod 7,3 kPa ali pod 7,8 kPa, pri čemer je pri slednji vrednosti hkrati že prisotna pljučna hipertenzija ali pa je hematokrit ≥ 56 %, če: – je uvrščena na čakalno listo za transplantacijo pljuč, – potrebuje odmerke kisika nad 4 litre kisika na minuto ali – z dodatkom kisika v Shuttle testu prehodi vsaj 300 metrov, pri navedenih stanjih ima pravico do zdravljenja za eno leto. Pri dolgotrajni respiratorni bolezni s stalno hipoksemijo ima zavarovana oseba, mlajša od 15 let, pravico do zdravljenja za eno leto.
SISTEM ZA DOVAJANJE TEKOČEGA KISIKA NAD 5 l/min	Zavarovana oseba z dolgotrajno respiratorno boleznijo s tako stalno hipoksemijo, ki ima v stabilni fazi bolezn pO₂ v arterijski krvi pod 7,3 kPa ali pod 7,8 kPa, pri čemer je pri slednji vrednosti hkrati že prisotna pljučna hipertenzija ali pa je hematokrit ≥ 56 %, če: – je uvrščena na čakalno listo za transplantacijo pljuč, – potrebuje odmerke kisika vsaj 5 litrov na minuto ali – z dodatkom kisika v Shuttle testu prehodi vsaj 300 metrov, pri navedenih stanjih ima pravico do zdravljenja za eno leto. Pri dolgotrajni respiratorni bolezni s stalno hipoksemijo ima zavarovana oseba, mlajša od 15 let, pravico do zdravljenja za eno leto.

KATETER ZA DOVAJANJE KISIKA – NAZALNI	Trajno zdravljenje s kisikom na domu.
KATETER ZA DOVAJANJE KISIKA – BINAZALNI	Trajno zdravljenje s kisikom na domu.
KATETER ZA DOVAJANJE KISIKA ZA OTROKE DO PETIH LET	Trajno zdravljenje s kisikom na domu pri otroku do petega leta starosti.

Pojasnilo izrazov:

- 1 OSAS je sindrom obstruktivne apneje v spanju (obstruktivna apneja v spanju).
- 2 ICSD-3 je mednarodna klasifikacija motenj spanja.
- 3 CSAS je sindrom centralne apneje v spanju (primarne, zaradi druge bolezni ali zaradi zdravil/substanc).
- 4 OHS je sindrom hipoventilacije zaradi debelosti (BMI 30 ali več).